

Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра теорії та історії політичної науки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан філософського факультету Рижак Л. В.
« 26 » 08 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА І ДЕМОКРАТІЯ»

(назва навчальної дисципліни)

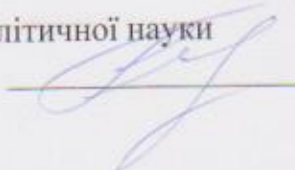
галузь знань	<u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u>
спеціальність	<u>052 «Політологія»</u>
факультет	<u>Філософський</u>
рівня вищої освіти	<u>Перший (бакалаврський)</u>

Робоча програма навчальної дисципліни «Громадянська освіта і демократія» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія». – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022. – 26 с.

Розробник: Угрин Леся Ярославівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри теорії та історії політичної науки
Мотрен Святослав Миколайович, кандидат політичних наук, асистент кафедри теорії та історії політичної науки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки філософського факультету (Протокол №12 від 28. 06. 2022 року)

Завідувач кафедри теорії та історії політичної науки

(доц. Шипунов Г.В.)

«28» червня 2022 року

Схвалено Вченою радою філософського факультету.
Протокол №271/7 від 26. 08. 2022 року

Голова Вченої ради

(доц. Рижак Л. В.)

«26» серпня 2022 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Дисципліна з виборчого блоку 3 «Публічна політика»
	Спеціальність 052 «Політологія»	
Модулів – 1		<i>Рік підготовки:</i>
Змістових модулів – 1		3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – немає		<i>Семестр</i>
Загальна кількість годин – 120		6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський)	<i>Лекції</i>
		32 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		32 год.
		<i>Лабораторні</i>
		0 год.
		<i>Самостійна робота</i>
56 год.		
		<i>Індивідуальні завдання: 0 год.</i>
		<i>Вид контролю: залік</i>

Співвідношення кількості годин аудиторних занять (лекційних і семінарських) до кількості годин самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 2/1,75.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальний курс „Громадянська освіта і демократія” є вибірковою дисципліною студентів-бакалаврів спеціальності “Політологія”. Вона викладається в 6 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Дисципліна покликана забезпечити ґрунтовні знання у царині громадянської освіти і демократії. Особлива увага під час вивчення курсу „Громадянська освіта і демократія” приділяється формуванню аналітичних навичок, вмінню доцільно використовувати отриманні знання для вирішення теоретичних та прикладних проблем.

Курс спрямований на усебічне ознайомлення з комплексом аспектів демократичного розвитку суспільства, вивчення сутності демократії з позиції нормативного ідеалу та наближеної до нього практики суспільно-політичного життя.

В результаті вивчення курсу студенти повинні:

- **знати:** інститути демократії, їхнє покликання та форми прояву;
- спектр демократичних принципів, зокрема верховенства права, конституціоналізму, консенсусу щодо дотримання правил демократичної гри;
- концепції правової і соціальної держави, головні форми громадянської участі, основи та природу громадянського суспільства, значення ЗМІ;
- моделі переходу до демократії, специфіку і труднощі посткомуністичної трансформації в Україні;
- принципи формування і механізми підтримання демократичного режиму в глобальному контексті;
- **вміти:** аналізувати досвід країн стійкої демократії, порівнювати механізми функціонування політико-правового ладу у них із тими, що діють в сучасній Україні;
- оцінювати перебіг глобалізаційних перетворень з перспективи викликів та можливостей для демократії, зокрема з огляду на вітчизняні національні стратегічні пріоритети.

Після успішного завершення курсу студент набуде:

1. загальних компетентностей:

- Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- **спеціальних компетентностей:**

- Здатність аналізувати особливості політичних партій та виборів як основних інститутів демократичного суспільства, їх ролі та значення для успіху політичного транзиту

- Здатність аналізувати місце людини, соціальних груп в політичних процесах в глобалізованому світі, прослідковувати політичні аспекти соціокультурних відносин та їх вплив на формування ідентичності громадян.

Програмні результати навчання:

- Встановлювати логічні зв'язки та аналізувати взаємозалежність між соціокультурними особливостями суспільства та розвитком його політичної системи.
- Знати історію та розуміти особливості сучасного розвитку політичних систем та інститутів.
- Вибудовувати стратегію виборчої кампанії, формувати імідж політичних лідерів, кампанії з громадянської освіти та розвитку політичної культури населення.
- Конструювати дизайн політичних кампаній та використовувати політичні технології в аналітичній, консультаційній та прикладній політичній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Різновиди та специфіка недемократичних політичних режимів.

Частина I.

Суть явища тоталітаризму: причини виникнення, особливості у різних країнах – фашистська Італія, націонал-соціалістична Німеччина, сталінський СРСР.

Основні поняття: політичний режим, недемократичний лад, тоталітаризм, фашизм, націонал-соціалізм, більшовизм, репресивна політика, культура контролю.

Тема 2. Різновиди та специфіка недемократичних політичних режимів.

Частина II.

Класичні приклади побудови і функціонування держави тоталітарного типу. Авторитаризм в політиці.

Основні поняття: тоталітарна держава, авторитаризм, гібридний режим, квазі-демократія, псевдо-демократія, гегемонізм.

Тема 3. Демократичний політичний режим. Частина I

Смисл демократії – що відрізняє її від альтернативних, недемократичних систем. Завдяки чому, яким критеріям демократичний лад є бажаним як суспільний ідеал, чи може демократія бути "недемократичною" – "демократурою". В чому полягає парадокс "неліберальної демократії".

Основні поняття: демократія, лібералізм, конституційний лад, парламентаризм, підзвітність, демократизація, надлишок демократії, неліберальна демократія.

Тема 4. Демократичний політичний режим. Частина II

Витоки сучасної моделі демократичного врядування. Перспективи демократії в світлі новітнього поступу.

Основні поняття: демократичне врядування, конституційний лібералізм, свобода, фундаменталізм, постамериканський світ.

Тема 5. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина I

Приклади розбудови демократії в світі. Хвилі демократизація. Причини невдачі демократії в Україні, порівняно з країнами Центрально-Східної Європи, котрі також мають пост-соціалістичне минуле. Нерівномірність глобального соціо-історичного контексту.

Основні поняття: перехід до демократії, гібридність, політичний розвиток, політичні зміни, хвиля демократизації, корупція, конкурентна олігархія, занепад, переворот.

Тема 6. Філософія постмодерну у відношенні до політики, суспільства, загального буття.

Детермінативна сутність сучасної системи пізнання. Поняття соціального конструювання реальності.

Основні поняття: постмодерн, спеціальні інформаційні операції, маніпуляція, гібридна війна, асиметрична політика, рефлексія.

Тема 7. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина II

Тренди сучасної політики. Стихи ціннісних вимірів, прагматичних мотивів, накладання їх на політичні кроки. Революція Гідності в Україні

Основні поняття: міграційна криза, гібридна агресія, асиметрія, революція, політична культура, політична свідомість, соціалізація, громадянське суспільство.

Тема 8. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина III

Експорт демократії. Стейкхолдери демократичного розвитку. Глобальні виклики світової політики.

Основні поняття: авторитаризм, демократія, демократизація, лібералізація, консолідація, гібридний режим, біполярність, однополярність, багатополярність, холодна війна, гуманітарна інтервенція.

Тема 9. Структура постмодерної архітектури пізнання. Епістемологічний конструктивізм.

Постмодерн – основні уявлення, погляди, сутність. Витоки конструктивізму. Конструктивізм і сучасність.

Основні поняття: постмодернізм, конструктивізм, методологія «Я-Інший», ідея, інтерпретація, комунікативний обмін, інтерсуб'єктивна реальність, «Я-образ» держави, ідентичність, дискурс.

Тема 10. Історичне тло та соціально-політичні умови щодо розгортання євроінтеграційних процесів.

Чим відрізняється політика, яку сповідували європейські країни, зокрема Франція, Німеччина, Великобританія, до 1914 р. і у міжвоєнні роки, від тої, яка наступила після Другої світової, відколи поволі почав формуватися теперішній Європейський Союз. Які нові цінності заступили старі, чому так сталося і як це позначалось на політичних процесах. Що зумовило що...

Основні поняття: мілітаризм, імперіалізм, великодержавність, мир, війна, status-quo, ціннісний зсув, лібералізація, демократизація, консолідація.

Тема 11. Витоки ідеї та практичне втілення проекту Об'єднаної Європи.

Європейська інтеграція у глобалізаційному контексті. Ідейна спадщина і політичні досягнення пан'європейського руху. Трансформація політичної архітектури Європи і місце в ній Ради Європи. Поліцивілізаційна природа сучасної «Великої Європи». Осмислення перспектив подальшого розвитку євроінтеграційних процесів.

Основні поняття: євроінтеграція, Європейське Економічне Співтовариство, Європейський Союз, Східна Європа, Західна Європа, біполярне протистояння, Берлінський мур, холодна війна, третя хвиля демократизації.

Тема 12. Теоретико-методологічні аспекти визначення ключових категорій у межах демократичного дискурсу.

Демократія як ідеал і політична дійсність. Недемократичні режими і перехід до демократії.

Основні поняття: правова держава, соціальна держава, громадянське суспільство, верховенство права, невідворотність покарання, демократичний транзит, карно-репресивний апарат, підзвітність, прозорість.

Тема 13. Західні і незахідні суспільства: порівняльний аналіз.

Світ-системне структурування сучасної глобалізованої цивілізації. Модернізація. Глобалізація. Вестернізація. Американізація. Концепція європейського універсалізму Іммануїла Валлерстайна. Ціннісно-духовний вимір національного буття.

Основні поняття: західне і незахідне суспільство, світ-системний аналіз, ядро, периферія, напівпериферія, модернізація, вестернізація, американізація, глобалізація

Тема 14. Культур-цивілізаційна структура сучасного світу.

Принцип антропоморфізації великих людських колективів. «Я – образ» держави. Принципи комунікації та діалогу в системі відносин політичних суб'єктів. Психологічна онтологія відношення і звертання у діалогіці М. Бубера. Комунікація як джерело діалогу в системі поглядів К. Ясперса. Концепція діалогічного світогляду М. Бахтіна.

Основні поняття: діалогічні відносини, екзистенціальна комунікація, «Я – образ», антропоморфізація, ідентичність, культура, цивілізація.

Тема 15. Американська альтернатива вестернізації.

Америка як один з головних промоутерів світового демократичного розвитку. Епоха безполярного світу. Шляхи глобального лідерства США. Майбутнє американської влади.

Основні поняття: американізація, вестернізація, експорт демократії, глобальна безпека, миротворча місія, медіапростір

Тема 16. Демократія у багатополлярному світі. Засоби легітимації демократичної моделі взаємодії.

Інституціональне облаштування поля демократичної міжсуб'єктної взаємодії. Причини кризи лібералізму як політичної моделі управління. Демократія в багатополлярному світі. Демократія та її використання у Росії

Основні поняття: лібералізм, демократія, глобальна політика, американізація, багатополлярність, сфери впливу, інформаційна політика, концептуалізація.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л.	п./с.	лаб.	інд.	ср.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Різновиди та специфіка недемократичних політичних режимів. Частина I.	7	2	2	-	-	3
Тема 2. Різновиди та специфіка недемократичних політичних режимів. Частина II.	7	2	2	-	-	3
Тема 3. Демократичний політичний режим. Частина I.	7	2	2	-	-	3
Тема 4. Демократичний політичний режим. Частина II.	7	2	2	-	-	3
Тема 5. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина I.	7	2	2	-	-	3
Тема 6. Філософія постмодерну у відношенні до політики, суспільства, загального буття.	7	2	2	-	-	3
Тема 7. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина II.	7	2	2	-	-	3
Тема 8. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина III.	7	2	2	-	-	3
Тема 9. Структура постмодерної архітектури пізнання. Епістемологічний конструктивізм.	8	2	2			4
Тема 10. Історичне тло та соціально-політичні умови щодо розгортання євроінтеграційних процесів.	8	2	2			4
Тема 11. Витоки ідеї та практичне втілення проекту Об'єднаної Європи.	8	2	2			4
Тема 12. Теоретико-методологічні аспекти визначення ключових категорій у межах демократичного дискурсу.	8	2	2			4
Тема 13. Західні і незахідні суспільства: порівняльний аналіз.	8	2	2			4
Тема 14. Культур-цивілізаційна структура сучасного світу.	8	2	2			4
Тема 15. Американська альтернатива вестернізації.	8	2	2			4

Тема 16. Демократія у багатопольному світі. Засоби легітимації демократичної моделі взаємодії.	8	2	2			4
Разом – Змістовний модуль 1	120	32	32	-	-	56
РАЗОМ	120	32	32	-	-	56

5. Теми семінарських занять

Змістовий модуль 1

Тема 1. Різновиди та специфіка недемократичних політичних режимів.

Частина I.

(2 год.).

- Суть явища тоталітаризму: причини виникнення, особливості у різних країнах – фашистська Італія, націонал-соціалістична Німеччина, сталінський СРСР.

Основні поняття: політичний режим, недемократичний лад, тоталітаризм, фашизм, націонал-соціалізм, більшовизм, репресивна політика, культура контролю.

Тема 2. Різновиди та специфіка недемократичних політичних режимів.

Частина II.

(2 год.).

- Класичні приклади побудови і функціонування держави тоталітарного типу. –
- Авторитаризм в політиці.

Основні поняття: тоталітарна держава, авторитаризм, гібридний режим, квазі-демократія, псевдо-демократія, гегемонізм.

Тема 3. Демократичний політичний режим. Частина I

(2 год.).

- Смісл демократії – що відрізняє її від альтернативних, недемократичних систем.
- Завдяки чому, яким критеріям демократичний лад є бажаним як суспільний ідеал, чи може демократія бути "недемократичною" – "демократурою".
- В чому полягає парадокс "неліберальної демократії".

Основні поняття: демократія, лібералізм, конституційний лад, парламентаризм, підзвітність, демократизація, надлишок демократії, неліберальна демократія.

Тема 4. Демократичний політичний режим. Частина II

(2 год.).

- Витоки сучасної моделі демократичного врядування.
- Перспективи демократії в світлі новітнього поступу.

Основні поняття: демократичне врядування, конституційний лібералізм, свобода, фундаменталізм, постамериканський світ.

Тема 5. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина I

(2 год.).

- Приклади розбудови демократії в світі.

- Хвилі демократизація.
- Причини невдачі демократії в Україні, порівняно з країнами Центрально-Східної Європи, котрі також мають пост-соціалістичне минуле.
- Нерівномірність глобального соціо-історичного контексту.

Основні поняття: перехід до демократії, гібридність, політичний розвиток, політичні зміни, хвиля демократизації, корупція, конкурентна олігархія, занепад, переворот.

Тема 6. Філософія постмодерну у відношенні до політики, суспільства, загального буття.

(2 год.).

- Детермінативна сутність сучасної системи пізнання.
- Поняття соціального конструювання реальності.

Основні поняття: постмодерн, спеціальні інформаційні операції, маніпуляція, гібридна війна, асиметрична політика, рефлексія.

Тема 7. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина II

(2 год.).

- Тренди сучасної політики.
- Стихи ціннісних вимірів, прагматичних мотивів, накладання їх на політичні кроки.
- Революція Гідності в Україні

Основні поняття: міграційна криза, гібридна агресія, асиметрія, революція, політична культура, політична свідомість, соціалізація, громадянське суспільство.

Тема 8. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина III

(2 год.).

Експорт демократії. Стейкхолдери демократичного розвитку. Глобальні виклики світової політики.

Основні поняття: авторитаризм, демократія, демократизація, лібералізація, консолідація, гібридний режим, біполярність, однополярність, багатополярність, холодна війна, гуманітарна інтервенція.

Тема 9. Структура постмодерної архітектури пізнання. Епістемологічний конструктивізм.

(2 год.).

1. Постмодерн – основні уявлення, погляди, сутність.
2. Витоки конструктивізму.
3. Конструктивізм і сучасність.

Основні поняття: постмодернізм, конструктивізм, методологія «Я-Інший», ідея, інтерпретація, комунікативний обмін, інтерсуб'єктивна реальність, «Я-образ» держави, ідентичність, дискурс.

Тема 10. Історичне тло та соціально-політичні умови щодо розгортання євроінтеграційних процесів.

(2 год.).

1. Чим відрізняється політика, яку сповідували європейські країни, зокрема Франція, Німеччина, Великобританія, до 1914 р. і у міжвоєнні роки, від тої, яка наступила після Другої світової, відколи поволі почав формуватися теперішній Європейський Союз.
2. Які нові цінності заступили старі, чому так сталося і як це позначалось на політичних процесах. Що зумовило що...

Основні поняття: мілітаризм, імперіалізм, великодержавність, мир, війна, status-quo, ціннісний зсув, лібералізація, демократизація, консолідація.

Тема 11. Витоки ідеї та практичне втілення проекту Об'єднаної Європи.

(2 год.).

1. Європейська інтеграція у глобалізаційному контексті.
2. Ідейна спадщина і політичні досягнення пан'європейського руху.
3. Трансформація політичної архітектури Європи і місце в ній Ради Європи.
4. Поліцивілізаційна природа сучасної «Великої Європи».
5. Осмислення перспектив подальшого розвитку євроінтеграційних процесів.

Основні поняття: євроінтеграція, Європейське Економічне Співтовариство, Європейський Союз, Східна Європа, Західна Європа, біполярне протистояння, Берлінський мур, холодна війна, третя хвиля демократизації.

Тема 12. Теоретико-методологічні аспекти визначення ключових категорій у межах демократичного дискурсу.

(2 год.).

- 1 Демократія як ідеал і політична дійсність.
- 2 Недемократичні режими і перехід до демократії.

Основні поняття: правова держава, соціальна держава, громадянське суспільство, верховенство права, невідворотність покарання, демократичний транзит, карно-репресивний апарат, підзвітність, прозорість.

Тема 13. Західні і незахідні суспільства: порівняльний аналіз.

(2 год.).

1. Світ-системне структурування сучасної глобалізованої цивілізації.
2. Модернізація. Глобалізація. Вестернізація. Американізація.
3. Концепція європейського універсалізму Іммануїла Валлерстайна.
4. Ціннісно-духовний вимір національного буття.

Основні поняття: західне і незахідне суспільство, світ-системний аналіз, ядро, периферія, напівпериферія, модернізація, вестернізація, американізація, глобалізація

Тема 14. Культур-цивілізаційна структура сучасного світу.

(2 год.).

- Принцип антропоморфізації великих людських колективів. «Я – образ» держави.
- Принципи комунікації та діалогу в системі відносин політичних суб'єктів.
- Психологічна онтологія відношення і звертання у діалогіці М. Бубера. Комунікація як джерело діалогу в системі поглядів К. Ясперса. Концепція діалогічного світогляду М. Бахтіна.

Основні поняття: діалогічні відносини, екзистенціальна комунікація, «Я – образ», антропоморфізація, ідентичність, культура, цивілізація.

Тема 15. Американська альтернатива вестернізації.

(2 год.).

- Америка як один з головних промоторів світового демократичного розвитку.
- Епоха безполярного світу.
- Шляхи глобального лідерства США.
- Майбутнє американської влади.

Основні поняття: американізація, вестернізація, експорт демократії, глобальна безпека, миротворча місія, медіапростір

Тема 16. Демократія у багатопольному світі. Засоби легітимації демократичної моделі взаємодії.

(2 год.).

- Інституціональне облаштування поля демократичної міжсуб'єктної взаємодії.
- Причини кризи лібералізму як політичної моделі управління.
- Демократія в багатопольному світі.
- Демократія та її використання у Росії

Основні поняття: лібералізм, демократія, глобальна політика, американізація, багатопольність, сфери впливу, інформаційна політика, концептуалізація.

6. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальною програмою.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Різновиди та специфіка недемократичних політичних режимів. Частина I.	3
2	Тема 2. Різновиди та специфіка недемократичних політичних режимів. Частина II.	3
3	Тема 3. Демократичний політичний режим. Частина I.	3
4	Тема 4. Демократичний політичний режим. Частина II.	3
5	Тема 5. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина I.	3
6	Тема 6. Філософія постмодерну у відношенні до політики, суспільства, загального буття.	3
7	Тема 7. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина II.	3
8	Тема 8. Прикладні кейси формування і прояву громадянської освіти у відношенні до демократичного розвитку. Частина III.	3
	Тема 9. Структура постмодерної архітектури пізнання.	4

	Епістемологічний конструктивізм.	
	Тема 10. Історичне тло та соціально-політичні умови щодо розгортання євроінтеграційних процесів.	4
	Тема 11. Витоки ідеї та практичне втілення проекту Об'єднаної Європи.	4
	Тема 12. Теоретико-методологічні аспекти визначення ключових категорій у межах демократичного дискурсу.	4
	Тема 13. Західні і незахідні суспільства: порівняльний аналіз.	4
	Тема 14. Культур-цивілізаційна структура сучасного світу.	4
	Тема 15. Американська альтернатива вестернізації.	4
	Тема 16. Демократія у багатополлярному світі. Засоби легітимації демократичної моделі взаємодії.	4
Разом		56

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені навчальною програмою.

9. Методи навчання

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Також передбачено інтерактивне навчання (групові проєкти, тьюторство і т.д.).

На лекційних заняттях використовуються передусім словесні методи (розповідь, бесіда, пояснення, лекція, діалог); наочні і практичні методи (ілюстрація, демонстрація, а також презентація); метод синтезу, аналізу, індукції, дедукції тощо. На семінарських заняттях використовуються: дискусія, проблемно-пошуковий, репродуктивний, інтерактивний методи тощо. У рамках самостійної роботи застосовуються дослідницькі методи.

10. Методи контролю

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль

Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, якості виконання домашніх завдань, самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни „Громадянська освіта і демократія” оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та контрольний замір знань. Одержаний результат множимо на коефіцієнт 10. За семестр студент набирає до 50 балів.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).
- Есе (письмова робота, оформлена відповідно до вимог).

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за контрольний замір знань є підставою допуску до підсумкової форми контролю – заліку.

Контрольний замір знань

Контрольний замір знань проводиться відповідно до графіка навчального процесу.

Оцінка виставляється з урахуванням результатів проведеного контрольного заходу. Використовується п'ятибальна шкала оцінювання.

Контрольні заходи з дисципліни „Громадянська освіта і демократія” проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи проводяться у вигляді письмової контрольної роботи. В окремих випадках можна застосовувати й інші форми контролю: письмові завдання, усні колоквіуми та ін.

До контрольного заходу студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити самостійні завдання, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

У разі відсутності студента на контрольному заході йому надається право на повторне складання в індивідуальному порядку.

Підсумковий (семестровий) контроль

Позитивна оцінка поточної успішності за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю.

З дисципліни „Громадянська освіта і демократія” передбачена така форма звітності, як залік. Протягом семестру студент може набрати до 50 балів. На заліку – максимально 50 балів. Для допуску до заліку студент повинен набрати за результатами поточного і модульного контролю не менше 26 балів.

Залік може бути виставлений за результатами поточного контролю за результатами співбесіди зі студентом.

Залік проводиться в усній формі.

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів із дисципліни, котра завершується заліком, становить за поточну успішність 50 балів. На заліку студент теж може отримати 50 балів.

Поточний контроль та самостійна робота						Сума	Залік
Змістовий модуль 1						50	50
1	2	3	4	5	6		

1, 2 ... 6 – теми семінарських занять у рамках змістовного модуля.

При оформленні документів за залікову сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Національна шкала	Рейтингова шкала	Шкала ECTS	Пояснення
5 (відмінно)	90-100	A	зараховано
4 (добре)	81-89	B	зараховано
	71-80	C	зараховано
3 (задовільно)	61-70	D	зараховано
	51-60	E	зараховано
2 (незадовільно)	25-50	FX	незараховано
	0-24	F	незараховано без права перездачі

12. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни „Громадянська освіта і демократія”.
2. Силабус і схема курсу „Громадянська освіта і демократія”.
3. Методичні рекомендації для студентів з курсу „Громадянська освіта і демократія” з планом проведення лекційних і семінарських занять та самостійної роботи з курсу, з методами контролю та правилами розподілу балів студентам, а також з питаннями до підсумкового заліку.

13. Основна та додаткова література

Основна література:

Тема 1.

1. Політичні режими: сутність і типологія

http://debate-cl.blogspot.com/2013/05/blog-post_2940.html

1. Проект "Наці" / **Шлях до влади**, 1 серія !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
Військова промисловість, 3 серія
Культура контролю, 4 серія !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
2. **Моє життя у гітлерівській Німеччині (1 серія)**
Моє життя у гітлерівській Німеччині (2 серія)

Тема 2.

1. Документальний серіал "Окупація" про завоювальницьку політику двох тоталітарних режимів - нацистської Німеччини та СРСР.
https://www.youtube.com/watch?v=JZmAK5sKv6g&list=PL5eQ15vxDEVzxBWN26_yAvuftDANSblqs
2. Шестисерійний документальний фільм "Світ Гітлера. Післявоєнні плани". Зокрема, у 5 частині "Відпочинок і розваги у 3 Рейху" відображено соціальну орієнтованість внутрішньої нацистської політики.

Тема 3.

1. Фарід Закарія. Майбутнє свободи: неліберальна демократія у США та за їх межами
Епоха демократії
Звивиста стежа
Неліберальна демократія
Надлишок демократії
Занепад авторитету влади
2. **Francis Fukuyama. The End of History?** // The National Interest. 1989. No. 16. Pp. 3-18
<https://drive.google.com/file/d/1RTbXu2Hg1rGI0YLHsj7RSZVGSeeJOkRk/view?usp=sharing>
3. **Демократія очима молоді / Democracy through the eyes of the youth**
<https://www.youtube.com/watch?v=DfzgHiN4DVU>
4. **Живемо в демократії**
<https://www.youtube.com/watch?v=lZHkX58fBA4>
5. **Давидов Ю. Демократія, демократизація і проблеми війни та миру**

Тема 4.

1. Закарія Ф. Постамериканський світ майбутнього / Могутність Великої Британії та США
Секретна зброя – освіта (акценти з розділу)
<https://drive.google.com/open?id=1XNtgxD714rBHyyBnb1G2Lfsn1XqfFkkk>
Завдяки чому Америка здобула і як саме підтримує своє лідерство у світі. Що означає фраза "постамериканський світ" і чи відповідне майбутнє вже наступило.
2. Ф. Фукуяма. Причини кризи лібералізму як політичної моделі управління
https://docs.google.com/document/d/1SouLZnsWnR_nsmX6ileCqyNisEkvIJGzGSbNQGbtm28/edit?usp=sharing

Тема 5.

Інтерв'ю з Мариною Воротинцевою, спів-авторкою книжки "Як Україна втрачала Донбас"
<https://soundcloud.com/radio-nv/yak-ukrana-vtrachala-donbas-podvyn-standarti>

«Як Україна втрачала Донбас» - це новітня історія двох областей України, Донецької та Луганської. Це хронологія подій становлення потужних фінансово-політичних кланів на тлі економічної катастрофи краю, російської експансії та витоків сепаратизму. Книга про те, як могутні донбаські клани спочатку розпалили вогонь ворожнечі, а потім згоріли у ньому самі та зіштовхнули свій край у прірву кровопролиття...
<https://lostdonbass.com.ua/#rec98955212>

Кейс стосується "окремих прикладів розбудови демократії в світі", які можна групувати у спільні секції. Як і у випадку з Афганістаном, потрібно з'ясувати сукупність нюансів, причетних до того, чому демократія в Україні не вдалася, або вдалася не повноцінно, порівняно з країнами Центрально-Східної Європи, котрі також мають пост-соціалістичне минуле.

Деякі матеріали повинні дати загальне уявлення про те, що таке демократія, як відбувались хвилі демократизації, завдяки чому демократична форма врядування утвердилася як політичний ідеал. Інші ж проллють світло на поодинокі зразки, з яких, наче з елементів мозаїки, складається цілісна картинка.

Десять людей живуть щасливо, насолоджуються цінностями і користуються благами сучасної цивілізації. Десять є блага, а немає цінностей. А десять - ні того, ні іншого. Чому так? В одному соціо-історичному контексті наступило XXI ст. (постмодерн), а в іншому тривають Середньовіччя чи навіть первісні часи? Від чого залежить прогрес? Як його стимулювати?

Як стати китайцем. У сотнях концтаборів Китай намагається «перевиховати» мільйони уйгурів !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

https://drive.google.com/file/d/16ZelypbAYd9xwSI8YseUbyMw2j60d02_/view?usp=sharing

Дім, який збудував Путін. Найцікавіші витяги з нової книги про те, ким був і ким став президент РФ !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

https://drive.google.com/file/d/1QxK801QUQNFo7D_2QirvJFPoF324JZTV/view?usp=sharing

Вірус «ЛДНР». Як Москва розгорнула у країнах Заходу масштабну мережу з легалізації «республік» і бойовиків Донбасу

https://drive.google.com/file/d/1VY5X5pu1vGEiUcEki9MQ_15yansYIEpX/view?usp=sharing

Китай проводить примусовий контроль над народжуваністю серед уйгурів, щоб скоротити їхню чисельність

<https://drive.google.com/file/d/1k6NxsM0xwzo6-5HMTX4P4gdyqWUUGPnj/view?usp=sharing>

Народ, який живе в страху. Китай "перевиховує" уйгурів, відправляючи в табори і на заслання

https://drive.google.com/file/d/1tThEJKqVxF5SBNumC4cVRfJmFR_Twver/view?usp=sharing

На курортній прив'язі. Як виглядала відпустка жителів радянської України 100 років тому

https://drive.google.com/file/d/1QdDtqvJ_735gDod-XqmHKmpu26QHVeU3/view?usp=sharing

Тема 6.

Прослухайте виступ Дениса Богуша, політтехнолога, експерта у галузі стратегічних комунікацій, під час проведення конференції "Асиметричні дії в умовах сучасних збройних конфліктів" (26 - 30 хв.) 2015 р. А ще важливіше - вичитайте його презентацію "Спеціальні інформаційні операції Російської Федерації як один із інструментів асиметричної (гібридної) війни"

<https://www.youtube.com/watch?v=pZyjHjofrJs> (конференція)

<https://www.slideshare.net/DenisBohush/ss-55718526> (презентація)

Інтерв'ю із Станіславом Асеевим, автором ще однієї викривальної книги «Світлий Шлях»: історія одного концтабору

<https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/u-2016-roci-boyoviki-voyuvali-za-rf-ilyuziy-pro-respubliku-u-nih-ne-bulo-stanislav-asyeyev-50167398.html>

Чи станеться третя світова через Тайвань? | Подвійні стандарти

<https://soundcloud.com/radio-nv/fanat-putna-mozhe-priyti-u-frants-do-vladi-podvyn-standarti?si=7b1e064c3d564c7bac362bc12a14ba2e>

Наші телефони за нами шпигують? Що з цим робити? | Що відбувається

<https://soundcloud.com/radio-nv/nash-telefoni-za-nami-shpiguyut-shcho-z-tsim-robity-shcho-vdbuvatsya?si=bb955eef2157458bb5ad0c368a160ee8>

Міністерство оборони Литви вдається до незвичайної рекомендації: усі, хто купив смартфон Хіаомі, мають «позбутися його якомога швидше». Одна з головних причин: він відправляє величезну кількість даних користувачів в Азію. До того ж інтелектуальні пристрої 5G мають вбудовані функції цензури, які можуть бути активовані віддалено в будь-який час. Чи дійсно китайські телефони становлять загрозу і можуть за нами шпигувати?

1. Сноуден (Snowden), 2016, реж. Олівер Стоун

<https://uafilm.tv/200-snowden.html>

2. Брекзит (Brexit: The Uncivil War), 2019, реж. Тобі Хейнс
https://uakino.club/filmi/genre_drama/9596-brekzit.html

Фільми щодо параної тотального стеження і маніпулювання свідомістю, навіювання нам наших вподобань, смаків, переконань. Чи справді є такі стеження і маніпулювання? І чи справді все це лише параноя?

З'ясуйте самостійно, чим займалася компанія "Cambridge Analytica", у чому її звинувачували і які наслідки подібні експертизи матимуть для функціонування суспільств і політичних режимів в майбутньому

Тема 7.

Гібридна війна бацьки Лукашенка
<https://zbruc.eu/node/108676>

Вивчіть детальніше міграційну кризу на кордоні між Білоруссю та країнами ЄС. У цьому кейсі можна дуже багато відшукувати трендів сучасної політики, стиків ціннісних вимірів, прагматичних мотивів, накладання їх на політичні кроки, асиметрію, плутаність цих кроків, зроблених різними гравцями (політичними силами всередині окремих країн, окремими країнами, їхніми блоками).

Криза з мігрантами — ще одна зброя російської гібридної війни із Заходом
<https://armyinform.com.ua/2021/11/kryza-z-migrantamy-shhe-odna-zbroya-rosijskoyi-gibrydnoyi-vijny-iz-zahodom/>

Мігранти на кордоні Білорусі та Польщі: що можуть зробити ЄС і НАТО
<https://www.dw.com/uk/mihranty-na-kordoni-bilorusi-ta-polshchi-shcho-mozhut-zrobyty-eu-i-nato/a-59782149>

Коментар: Польща vs Білорусь - між цинізмом і лицемірством
<https://www.dw.com/uk/komentar-polshcha-vs-bilorus-mizh-tsynizmom-i-lytsemirstvom/a-59795727>
 "Гібридна агресія". Як мігранти стали зброєю у протистоянні Лукашенка з Заходом
<https://www.bbc.com/ukrainian/features-58046058>

Детальна хронологія подій Революції Гідності і скрупульозне їх пояснення.

1. МАЙДАН'2013.СТУДЕНТИ.21.11-29.11
<https://www.youtube.com/watch?v=68cAA8P0To>
2. МАЙДАН'2013 КОГО ПОБИЛИ? 29.11.- 05.12.!!
<https://www.youtube.com/watch?v=h0Ee95fg34I>
3. МАЙДАН'2013. БИТВА ВПЕРТИХ. 06.12 -13.12
<https://www.youtube.com/watch?v=81Qk7Rz3CtM>
4. МАЙДАН'2013 МУТНИЙ СОЮЗ 14.12. - 21.12.
https://www.youtube.com/watch?v=V_3fRT4XNT0
- 5.МАЙДАН'2013 ДЯКУЮ ТОБІ 22.12. - 29.12. (ДУЖЕ ЦІКАВА КІНЦІВКА)
<https://www.youtube.com/watch?v=N8wRWmK2zrU>
6. MAIDAN`2013 ДОЛАР ПО ВІСІМ 29.12 - 04.01!!
<https://www.youtube.com/channel/UCrJHeADD45RsffK2yYgmSw>
7. MAIDAN`2014. РІЗДВЯНЕ ДИВО. 05.01 - 11.01
<https://www.youtube.com/watch?v=-5pzDKmMI8g>
8. MAIDAN`2014. ДИКТАТОРСЬКІ ЗАКОНИ. 12.01-18. 01
<https://www.youtube.com/watch?v=aKWJPDSCbmU>
9. MAIDAN`2014. КОКТЕЙЛІ ГРУШЕВСЬКОГО. 19.01-26.01
https://www.youtube.com/watch?v=7kX-D_MJ2I0
10. MAIDAN`2014. НАСТА LA VISTA, BABY. 27.01.-02.02.!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
<https://www.youtube.com/watch?v=s6qOB1Nwmzc>
11. MAIDAN`2014. ТАК(!)Е. 03.02-09.02
<https://www.youtube.com/watch?v=4hST3QPbi0s>
12. MAIDAN`2014. ПО-СПРАВЖНЬОМУ. 10.02 - 17.02
<https://www.youtube.com/watch?v=go26xijxGHo>

13. MAIDAN'2014. НЕБЕСНА СОТНЯ . 18.02 - 25.02

<https://www.youtube.com/watch?v=YreSFCtNgt4>

Революція 2013 2014 Evromaydan Full HD version

Євромайдан кліп !!!!!!!!!!!!!!!!

<https://www.youtube.com/watch?v=k-gDXrfu-s>

Тема 8.

1. 13 годин: Таємні воїни Бенгази (13 Hours: The Secret Soldiers of Benghazi), 2016, реж. Майкл Бей *

<https://uakino.club/filmi/genre-action/2109-13-godin-tayemn-soldati-bengaz.html>

2. Падіння «Чорного яструба»(Black Hawk Down), 2001, реж. Рідлі Скотт *

<https://uakino.club/filmi/militaries/361-padnya-chornogo-yastruba.html>

3. Американський снайпер(American Sniper), 2014, реж. Клінт Іствуд*

<https://uakino.club/filmi/genre-action/270-amerikanskiy-snayper.html>

4. Володар бурі (The Hurt Locker), 2008, реж. Кетрін Бігелоу*

http://moviestape.net/katalog_filmiv/drama/2713-volodar-buri.html

5. Готель Руанда (Hotel Rwanda), 2004, реж. Террі Джордж*

<https://uakino.club/filmi/militaries/411-gotel-ruanda.html>

Замисліться, чому американці (чи хто-небудь інший) мають за тридев'ять земель від дому ризикувати власним життям і здоров'ям. Чи справді мусять в силу якогось обов'язку пхатись в Богом забуті країни і опікуватись покинутими народами. Чи не краще начхати на все і дати їм чманіти у власній недорозвиненості?

1. Суцільнометалева оболонка (Full Metal Jacket), 1987, реж. Стенлі Кубрик

<https://uakino.club/filmi/militaries/131-clno-metaleva-obolonka.html>

2. Апокаліпсис сьогодні (Apocalypse Now), 1979, реж. Френсіс Форд Коппола

http://moviestape.net/katalog_filmiv/bojovyky/297-apokalipsys-sogodni.html

3. Мисливець на оленів (The Deer Hunter), 1978, реж. Майкл Чіміно

<https://uakino.club/filmi/militaries/490-mislivec-na-olenv.html>

Класика військової драми. Порівняйте підходи у попередніх фільмах із цими

Тема 9.

1. Князева Е. Н. Епістемологічний конструктивізм
2. Колесова О. В. Основні пізнавальні орієнтири в епоху постмодерну [Електронний ресурс]
3. Концептуальний контекст політичних досліджень
4. Циганков П.А. Теоретичні підходи до дослідження міжнародних відносин та світової політики
5. Сафронова О.В. Генеалогія конструктивізму в теорії міжнародних відносин
6. Сморгунов Л. В. Порівняльна політологія / Конструктивізм як методологічний підхід
7. Сморгунов Л. В. Порівняльна політологія / У пошуках нових методологічних орієнтирів: значення ідей для пояснення політики
8. Улановский А.М. Конструктивізм, радикальний конструктивізм, соціальний конструкціонізм
9. Циганков А., Циганков П. Криза ідей «демократичного світу»

З'ясуйте, як конструктивізм потрапив до політичної науки і теорії міжнародних відносин. Що приніс із собою: погляд на природу реальності, в якій ми всі співіснуємо, характер дійових осіб, сповідувані ними ідеї. Потрактуйте в цьому контексті значення внутрішньої і зовнішньої соціалізації учасників міжсуб'єктної комунікації (освітньо-просвітницький аспект).

Тема 10.

1. Пекло столітньої давнини

<https://drive.google.com/file/d/151KJSgnd0-ZIszIL4wEj-cJk-DlSeXaZ/view?usp=sharing>

2. 37 днів: шлях до I світової війни / 37 Days: the Road to War (3 частини) (ОБОВ'ЯЗКОВО)

3. Перша світова війна у цифрах The Great War in Numbers (6 частин) (ОБОВ'ЯЗКОВО)

4. Апокаліпсис: Перша світова війна / Apocalypse la 1ère Guerre mondiale (5 частин) (ЗА БАЖАННЯМ)

5. Апокаліпсис: Друга світова війна / Apocalypse: The Second World War (6 частин) (ОБОВ'ЯЗКОВО)
- * Особливо "Спалахування війни" (частина 1) і "Карколомна поразка" (частина 2)
6. Друга світова війна: Ціна імперії.. 1 серія – Буря, що насувається (2015)
7. Друга світова війна: Ціна імперії.. 2 серія - Дивна війна (2015)
8. Друга світова війна: Ціна імперії.. 3 серія – Бліцкриг (2015)
9. Друга світова війна: Ціна імперії. 7 серія - Зламний момент (2015)
10. Буря, що насувається / The Gathering Storm. Друга світова війна у HD кольорі
11. Розпалювання війни / Lightning War. Друга світова війна у HD кольорі
12. Спопеляюче сонце Японії / Red Sun Rampant. Друга світова війна у HD кольорі
13. Довга тінь. Свої та чужі / The Long Shadow. Us and Them (насамперед, третя серія) (ОБОВ'ЯЗКОВО)

- Чим відрізняється політика, яку сповідували європейські країни, зокрема Франція, Німеччина, Великобританія, до 1914 р. (мілітаризм, імперіалізм, великодержавність) і у міжвоєнні роки, від тої, яка наступила після Другої світової, відколи поволі почав формуватися теперішній Європейський Союз.
- Які нові цінності заступили старі, чому так сталося і як це позначалось на політичних процесах. Що зумовило що...

Тема 11.

1. Полтораков А. Ю. Європейська інтеграція у глобалізаційному контексті
2. Пиляев И. С. Ідейна спадщина і політичні досягнення панєвропейського руху
3. Пиляев И. С. Трансформація політичної архітектури Європи і місце в ній Ради Європи
4. Пиляев И. С. Поліцивілізаційна природа сучасної «Великої Європи»
5. Rethinking the futures of Europe
<https://drive.google.com/open?id=1w4TzXckpfcXH1vbgX5PlmSF8x1V-gad4>

1. Двосерійний проект "Дім - побачення з планетою" (Home)
<https://www.youtube.com/watch?v=AdPYTeAaEnM>
Фільм демонструє красу планети і наслідки руйнувань, заподіяних діяльністю людини. Шрами, спричинені промисловим виробництвом, наслідками війн, екологічних катастроф. Дає уявлення про інструменти для виправлення скоєних помилок, запобігання новим.

- 1) Маленький Будда (Little Buddha), 1993, реж. Бернардо Бертолуччі
<https://www.youtube.com/watch?v=5HK-qcCJPSE>
- 2) Весна, літо, осінь, зима і знову весна... (Spring, Summer, Fall, Winter... and Spring), 2003, реж. Кін Кі Дук
http://moviestape.net/katalog_filmiv/drama/1840-vesna-lto-osn-zima-znovu-vesna.html
- 2) Сім років в Тибеті (Seven Years in Tibet), 1997, реж. Жан-Жак Анно
<https://uafilm.tv/4928-sim-rokiv-u-tybeti.html>

Фільми для розуміння духовно-культурно-цивілізаційної системи країн Далекого Сходу

Тема 12.

1. Алмонд Г., Павел Дж., Стром К., Далтон Р.. Порівняльна політологія сьогодні. Світовий огляд / *Політична система США*
2. Хейвуд Е. Політологія / Демократія
3. Тургаєв А., Хренов А. Політологія / Політичний режим // Політична культура /// Політична модернізація
4. Гаджиєв К. Політологія / Демократія: принципи, установки, цінності
5. Гаджиєв К. Політична наука / Теорія демократії і принципи правової держави
6. Колодій А. Політологія. Кн. перша: Політика і суспільство. Кн. друга: Держава і політика / А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина, В. Харченко. - 2-е вид., перероб. та доп. - К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. - 664 с.

Демократія як ідеал і політична дійсність

<https://drive.google.com/open?id=1LeuFT3-tewBK7L-mrlzx624nex4ynND>

Недемократичні режими і перехід до демократії

https://drive.google.com/open?id=1slrvQpE73YBZjh5MOPbV_fBhnkIUhUj9

Тема 13.

1. Алексеєнко О.В. Вестернізація як одна з тенденцій розвитку сучасного світового простору
2. Закарія Ф. Незахідний світ_ Уривок з ПАСМ
3. Іноземцев В. Глобалізація по американськи як альтернатива вестернізації
4. Лубська В.В. Глобалізація та вестернізація

1. Ніколаєв_Світ-системний аналіз І. Уоллерстайна
2. Валлерстайн_Європейський універсалізм
3. Фурсов_Демократія в системі капіталізму
4. Фурсов_Світова капіталістична система
5. Володін_Неліберальні демократії і економічна ефективність

Тема 14.

1. Кисельов І. Ю. Проблема образу держави в міжнародних відносинах: конструктивістська парадигма
2. Морозов В. Е. Поняття державної ідентичності в сучасному теоретичному дискурсі
3. Харкевич М. Проблематизація держави як актора світової політики

1. Ясперс К. Комунікація як джерело діалогу (фрагмент)
2. Демидов А.Б. Теоретичні дослідження / Основні положення філософії комунікації і діалогу
3. Дьяконов Г.В. Психологічна онтологія відношення і звертання у діалогіці М. Бубера
4. Дьяконов Г.В. Концепція діалогічного світогляду М. Бахтіна

Підкріпіть конструктивістські положення ідеями діалогічної філософії та екзистенціальної комунікації. Охарактеризуйте нормативне поле, в якому розгортається взаємодія між суб'єктами. Поясніть, як вони мають ставитися одне до одного, відповідно до приписів нормативної онтології.

Це теоретичний бекграунд для розгляду прикладних кейсів. Передовсім, процесу творення Європейського Союзу. Дає пояснення тому, що передувало європейській інтеграції і що зараз підтримує її дієвість. Іншими словами, чому ЄС не розпадається і не відбуваються масштабні відцентрові тенденції. Брекзит - поки що лише виняток

Тема 15.

1. Річард Хаас. Епоха безполярного світу
2. Райнгольд Нібур. Шляхи глобального лідерства США
3. Джозеф Най. Майбутнє американської влади
4. Р. Інглхарт. Модернізація і демократія
5. Алексеєва_Насилля і демократія в політиці США
6. Алексеєва_Росія у просторі глобального сприйняття

Тема 16.

1. Шанталь Муф. Демократія в багатополлярному світі
2. Павловский Г. Демократія та її використання у Росії. Із книги під ред. Владислава Іноземцева «Демократія і модернізація: до дискусії про виклики XXI ст.». С. 131-144
Gert Schmidt. The Changing Globality of the Atlantic Hemisphere

<https://gsj.stonybrook.edu/wp-content/uploads/2006/12/0003Schmidt.pdf>

3. The Russian Question: Moscow may no longer be a superpower, but its revanchist politics are unsettling the international order. How should Donald Trump deal with Vladimir Putin? By Niall Ferguson

<https://foreignpolicy.com/2016/12/23/the-russian-question-putin-trump-bush-obama-kissinger/>

Інтернет-джерела

Якщо настане завтра. Афганістан, звідки йде армія НАТО, опинився за крок від нової великої війни

<https://nv.ua/ukr/world/countries/armiya-nato-zalishaye-afganistan-krajina-perebuyaye-za-krok-vid-velikoji-viyni-foto-ostanni-novini-50171541.html?code=46bd59a3-962e-4ccd-a8fd-66ee950aa95b>

Дорого, але бідно. Поки жителі Туркменістану виживають на зарплату \$30

<https://nv.ua/ukr/world/countries/zhiteli-turkmenistanu-zhivut-na-30-dolariv-na-misyac-poki-vlada-buduye-dorogi-budivli-fotoreportazh-50171538.html?code=dd9ee755-83e5-4551-a1a9-b7d9c4298a97>

Два покоління відвикли від миру

<https://nv.ua/ukr/world/countries/afganistan-u-spogadah-mustafi-nayyema-yefrema-lukackogo-tobiasa-tiberga-ostanni-novini-50178299.html?code=a4723a3d-6868-46ba-acb0-e64a39453482>

З ним поруч ходить смерть. П'ять фактів про лідера Талібану Хайбатуллу Ахундзаду

<https://nv.ua/ukr/world/countries/haybatulla-ahundzada-foto-biografiya-afganskogo-lidera-talibanu-yakiy-voyuvav-z-srsr-50178426.html?code=5b17c422-fdad-4f96-8ec6-4a2672c8262e>

«Вб'ють на очах дружину і дітей». Чому тисячі афганців намагаються втекти з Афганістану

<https://nv.ua/ukr/world/countries/afganistan-chomu-zhiteli-tikayut-vid-talibiv-reportazh-ostanni-novini-50178288.html?code=297de8a3-4a5c-4d0f-8465-cf8d8869f237>

Броунівський рух. Чому Гвінея повстала проти першого демократично обраного президента

<https://nv.ua/ukr/world/countries/gvineya-chomu-narod-pidtrimav-viyskoviy-perevorot-5-veresnya-ostanni-novini-50182291.html?code=e99c729b-0028-4db1-a19d-2a274c7a8c8d>

Дуже страшна історія. Єменський силовик публічно страчує засудженого у столиці країни

<https://nv.ua/ukr/world/countries/yemenskiy-viyskoviy-publichno-strachuye-zasudzhenogo-foto-dnya-ostanni-novini-50185193.html>

Між здобутим і втраченим. Головні перемоги і поразки України за роки незалежності

<https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/den-nezalezhnosti-2021-dosyagnennya-i-porazki-ukrajini-za-30-rokiv-novini-ukrajini-50178317.html?code=8a5da7b1-cead-42d1-92f5-dfd7387e785a>

Очима експатів. Бізнес-леді, два топ-менеджери і редактор газети — про те, як змінилася Україна за роки незалежності

<https://biz.nv.ua/ukr/economics/yak-zminilasya-ukrajina-za-30-rokiv-golovniy-redaktor-kyiv-post-brayan-bonner-i-inshi-inozemci-50178532.html?code=5f72af5d-eab4-4d90-936a-bd7f17d1e917>

Що керує Зеленським? — Валерій Пекар | Подвійні стандарти

https://soundcloud.com/radio-nv/shcho-keru-zelenskim-valery-pekar-podvyn-standarti?in=radio-nv/sets/2_standarts

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи

« 29 08 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА І ДЕМОКРАТІЯ»

Форма навчання	Курс	Семестр	Заг. обсяг (год.)	Всього аудит. (год.)	У тому числі (год.):			Самостійна робота (год.)	Контрольні (модульні) роботи (шт.)	Розрахунково-графічні роботи	Курсові проекти (роботи)	Залік (сем.)	Екзамен (сем.)
					Лекції	Лабораторні	Практичні/ семінарські						
Денна	3	6	120	64	32	0	32	56	1	0	0	6	0

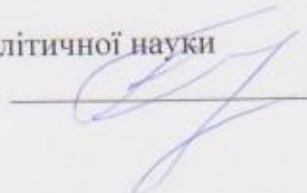
Робоча програма складена на основі ОПП «ПОЛІТОЛОГІЯ» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Робоча програма складена Угрин Лесею Ярославівною, кандидатом політичних наук, доцентом кафедри теорії та історії політичної науки
Мотреном Святославом Миколайовичем, кандидатом політичних наук, асистентом кафедри теорії та історії політичної науки

(вчена ступінь, вчене звання, ім'я та ініціали автора (ів) програми)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки філософського факультету (Протокол №12 від 28. 06. 2022 року)

Завідувач кафедри теорії та історії політичної науки

 (доц. Шипунов Г.В.)

«28» червня 2022 року

Схвалено Вченою радою філософського факультету.
Протокол №271/7 від 26. 08. 2022 року

Голова Вченої ради

 (доц. Рижак Л. В.)

«26» серпня 2022 року